

**DELEGERT KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2024/856****2026/EØS/21/80****av 1. desember 2023****om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU med hensyn til tekniske reguleringsstandarder som spesifiserer sjokkscenariene i forbindelse med tilsyn, de felles modell- og parameterantakelsene og hva som utgjør en stor nedgang(\*)**

EUROPAKOMMISJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF<sup>(1)</sup>, særlig artikkel 98 nr. 5a tredje ledd, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) De tilsynsrelaterte sjokkscenariene er spesifisert av Basel-komiteen for banktilsyn (BCBS)<sup>(2)</sup> og gjenspeiles i Den europeiske banktilsynsmyndighets retningslinjer for styring av renterisiko som følger av virksomhet utenfor handelsporteføljen<sup>(3)</sup>, som gjelder fra 30. juni 2019. De tilsynsrelaterte sjokkscenariene fastsatt i denne forordningen bør bygge på den spesifikasjonen og metoden.
- 2) For beregningen av den økonomiske verdien av egenkapital og netto renteinntekter er det nødvendig å spesifisere felles modell- og parameterantakelser som institusjonene bør benytte. For dette formålet bør det ved beregningen av netto renteinntekter benyttes en antakelse om en konstant balanse over en ettårsperiode, mens det ved beregningen av egenkapitalens økonomiske verdi bør benyttes en antakelse om en balanseavvikling der posisjoner som forfaller, ikke erstattes. Disse antakelsene tar sikte på å gi god overensstemmelse mellom beregningsnøyaktighet, estimatenes pålitelighet og operasjonell kompleksitet.
- 3) For å sikre sammenlignbare resultater og samtidig sørge for den fleksibiliteten som er nødvendig på grunn av den lange tidshorizonten og den iboende operasjonelle kompleksiteten, bør handelsmarginer og marginkomponenter tas med i beregningen av netto renteinntekter, men for beregningen av egenkapitalens økonomiske verdi bør institusjonene følge sin interne forvaltnings- og målingsmetode for renterisiko utenfor handelsporteføljen.
- 4) I henhold til BCBS-standardene bør enhver test for avvikende verdier («outlier test») som kreves i tillegg til testen av den økonomiske verdien av egenkapital, bruke en terskelverdi for å identifisere avvikende banker, som er minst like streng som den som ble brukt til testen av den økonomiske verdien av egenkapital (15 % av kjernekapitalen). Denne terskelverdien bør faktisk gjenspeile de aktuelle forholdene på en tilsynsmessig forsvarlig og forholdsmessig måte og dermed bidra til rettslig forutsigbarhet og harmonisering i hele Unionen, idet det også tas hensyn til at overskridelse av terskelverdiene ved avvikstester av økonomisk verdi av egenkapital og netto renteinntekter ikke nødvendigvis vil kreve at institusjonene rekalibrerer sine interne ordninger, prosesser eller mekanismer og tilsvarende modeller og tilnærminger, eller innebære automatisk utøvelse av tilsynsmyndighet, dersom institusjonens styring av renterisikoen som følger av virksomhet utenfor handelsporteføljen, er tilfredsstillende og står i forhold til forretningsmodellen, og institusjonen ikke er uforholdsmessig utsatt for en slik risiko.

(\*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L, 2024/856, 24.4.2024, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 214/2024 av 23. september 2024 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 92 av 19.12.2024, s. 57.

(1) EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338.

(2) SRP – Supervisory review process – SRP31 – Interest rate risk in the banking book (lenke).

(3) EBA/GL/2018/02 av 18. juli 2018 (lenke).

- 5) For å sikre harmoniserte metoder for den tilsynsrelaterte testen for avvikende verdier med hensyn til hva som utgjør en stor nedgang i netto renteinntekter som følge av en plutselig og uventet endring i rentesatser, bør det innføres en referanseterskelverdi som er minst like streng som terskelverdien for den tilsynsrelaterte testen for avvikende verdier med hensyn til egenkapitalens økonomiske verdi, samt en spesifisering av beregningen av netto renteinntekter.
- 6) Denne forordningen bygger på utkastet til tekniske reguleringsstandarder som Den europeiske banktilsynsmyndighet har framlagt for Kommisjonen.
- 7) Den europeiske banktilsynsmyndighet har holdt en åpen offentlig høring om utkastet til tekniske reguleringsstandarder som ligger til grunn for denne forordningen, analysert de mulige tilknyttede kostnadene og fordelene samt anmodet om rådgivning fra interessentgruppen for bankvirksomhet opprettet i samsvar med artikkel 37 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010<sup>(4)</sup>.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

#### *Artikkel 1*

#### **Sjokkscenarier i forbindelse med tilsyn**

1. De seks sjokkscenariene i forbindelse med tilsyn, som omhandlet i artikkel 98 nr. 5 andre ledd bokstav a) i direktiv 2013/36/EU, skal være følgende:
  - a) Parallelt sjokk opp, der det er en parallellforskyvning av hele rentekurven opp, med samme positive rentesjokk for alle løpetider.
  - b) Parallelt sjokk ned, der det er en parallellforskyvning av hele rentekurven ned, med samme negative rentesjokk for alle løpetider.
  - c) Brattere sjokk, der det blir en brattere («steepening») rentekurve, med negative rentesjokk for kortere løpetider og positive rentesjokk for lengre løpetider.
  - d) Flatere sjokk, der det blir en flatere («flattening») rentekurve, med positive rentesjokk for kortere løpetider og negative rentesjokk for lengre løpetider.
  - e) Kort rentesjokk opp, med større positive rentesjokk for kortere løpetider slik at de konvergerer med referanseverdien for lengre løpetider.
  - f) Kort rentesjokk ned, med større negative rentesjokk for kortere løpetider slik at de konvergerer med referanseverdien for lengre løpetider.
2. De to sjokkscenariene i forbindelse med tilsyn, som omhandlet i artikkel 98 nr. 5 andre ledd bokstav b) i direktiv 2013/36/EU, skal være følgende:
  - a) Parallelt sjokk opp, der det er en parallellforskyvning av hele rentekurven opp, med samme positive rentesjokk for alle løpetider.
  - b) Parallelt sjokk ned, der det er en parallellforskyvning av hele rentekurven ned, med samme negative rentesjokk for alle løpetider.
3. Institusjonene skal fastsette de tilsynsrelaterte sjokkscenariene nevnt i nr. 1 og 2 på grunnlag av de valutaspesifikke rentesjokkene angitt i del A i vedlegget eller, for valutaer som ikke er angitt der, på grunnlag av rentesjokkene kalibrert i samsvar med del B i vedlegget.

Institusjonene skal foreta kalibreringen av rentesjokk i samsvar med del B i vedlegget minst hvert femte år.

<sup>(4)</sup> Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).

4. De tilsynsrelaterte sjokkscenariene nevnt i nr. 1 og 2 skal anvendes på institusjoners eksponering for renterisiko som følger av virksomhet utenfor handelsporteføljen, angitt separat i hver valuta som institusjonen har relevante posisjoner for, dvs. dersom den regnskapsmessige verdien av finansielle eiendeler eller forpliktelser angitt i denne valutaen utgjør et av følgende:

- a) 5 % eller mer av de samlede finansielle eiendelene eller forpliktelsene utenfor handelsporteføljen.
- b) Mindre enn 5 % av de samlede finansielle eiendelene eller forpliktelsene utenfor handelsporteføljen dersom summen av finansielle eiendeler eller forpliktelser som inngår i beregningen, utgjør mindre enn 90 % av de samlede finansielle eiendelene, unntatt materielle eiendeler, eller forpliktelsene utenfor handelsporteføljen.

#### *Artikkel 2*

#### **Spesifisering av sjokkscenarier i forbindelse med tilsyn**

For hver valuta  $c$ , med den angitte størrelsen på de parallelle, korte og lange sjokkene for den «risikofrie» renten, skal følgende parameteriseringer av de seks tilsynsrelaterte sjokkscenariene anvendes:

- 1) *Parallelt sjokk for valuta c*: Et konstant parallelt sjokk opp eller ned i alle løpetidskategorier:

$$\Delta R_{parallel,c}(t_k) = \pm R_{parallel,c}^-$$

- 2) *Kort rentesjokk for valuta c*:

$$\Delta R_{short,c}(t_k) = \pm R_{short,c}^- \cdot e^{-\frac{tk}{4}},$$

der  $t_k$  er midtpunktet (i tid) for den  $k$ -ende løpetidskategorien.

- 3) *Langt rentesjokk for valuta c*:

$$\Delta R_{long,c}(t_k) = \pm R_{long,c}^- \cdot \left(1 - e^{-\frac{tk}{4}}\right)$$

- 4) *Rotasjonssjokk for valuta c*:

$$\Delta R_{steepener,c}(t_k) = -0.65 \cdot |\Delta R_{short,c}(t_k)| + 0.9 \cdot |\Delta R_{long,c}(t_k)|,$$

$$\Delta R_{flattener,c}(t_k) = +0.8 \cdot |\Delta R_{short,c}(t_k)| - 0.6 \cdot |\Delta R_{long,c}(t_k)|.$$

#### *Artikkel 3*

#### **Endringer i institusjonens økonomiske verdi av egenkapital**

1. Institusjonene skal i sine beregninger av den økonomiske verdien av egenkapital gjenspeile de felles modell- og parameterantakelsene angitt i nr. 2–10:
2. Institusjonene skal ta med følgende i sine beregninger av den økonomiske verdien av egenkapital:
  - a) Alle posisjoner utenfor handelsporteføljen fra rentefølsomme instrumenter.
  - b) Mindre handelsporteføljevirksomhet i henhold til artikkel 94 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013<sup>(5)</sup>, med mindre dens renterisiko er omfattet av et annet risikomål.
  - c) Automatiske og adferdsmessige alternativer.
  - d) Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler, med mindre deres renterisiko er omfattet av et annet risikomål.

<sup>(5)</sup> Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1).

- e) Kontantstrømmene fra rentefølsomme instrumenter, som skal omfatte all tilbakebetaling av hovedstol, all prisjustering av hovedstol og alle tilhørende rentebetalinger.
- f) Instrumentspesifikke rentetak og rentegulv.

Med henblikk på bokstav c) skal institusjonene tilpasse sentrale adferdsmessige modellantakelser for rentefølsomme instrumenter til egenskapene ved ulike rentescenarioer, idet det tas hensyn til terskelverdiene for forholdsmessighet og vesentlighet fastsatt i artikkel 8 nr. 10, artikkel 9 nr. 2, artikkel 10 nr. 4, artikkel 12 nr. 2 og artikkel 23 nr. 1 i delegert kommisjonsforordning (EU) 2024/857<sup>(6)</sup>.

3. Alle ren kjernekapital-instrumenter og annen permanent ansvarlig kapital uten innløsningsdato skal utelukkes fra beregningene.

4. Institusjoner med en andel av misligholdte eksponeringer på 2 % eller mer skal ta med misligholdte eksponeringer som generelle rentefølsomme instrumenter hvis modellering bør gjenspeile forventede kontantstrømmer og deres tidsplan. Misligholdte eksponeringer skal inngå med fradrag for avsetninger. For dette formålet fastsettes misligholdte eksponeringer etter omsettelige gjeldspapirer, lån og forskudd som er klassifisert som misligholdte i samsvar med artikkel 47a nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, mens andelen misligholdte eksponeringer skal beregnes som beløpet for misligholdte eksponeringer dividert på samlet bruttobeløp for gjeldsverdipapirer, lån og forskudd beregnet på institusjonsnivå.

5. Handelsmarginer og andre marginkomponenter i rentebetalinger skal, med hensyn til deres utelukkelse fra eller innlemmelse i kontantstrømmene, behandles i samsvar med institusjonenes interne forvaltnings- og målingsmetode for renterisiko utenfor handelsporteføljen. Dersom handelsmarginer og andre marginkomponenter utelukkes, skal institusjonene

- a) bruke en transparent metode for å identifisere den risikofrie renten ved opprettelsen av hvert instrument,
- b) bruke en metode som anvendes konsekvent på tvers av forretningsenheter,
- c) sikre at utelukkelsen av handelsmarginer og andre marginkomponenter fra kontantstrømmene er i samsvar med hvordan institusjonen forvalter og sikrer renterisiko som følger av virksomhet utenfor handelsporteføljen,
- d) melde fra om utelukkelsen til vedkommende myndighet.

6. Endringen i den økonomiske verdien av egenkapitalen skal beregnes ut fra en antakelse om en balanseavvikling der eksisterende posisjoner forfaller uten å bli erstattet.

7. Det skal for hver valuta anvendes et løpetidsavhengig rentegulv etter sjokk som begynner med -150 basispunkter for umiddelbar forfallsdato. Dette rentegulvet skal øke med 3 basispunkter per år og når til slutt 0 % for løpetider på 50 år og mer. Dersom de observerte rentene er lavere enn rentegulvet etter sjokk, skal institusjonene anvende den lavere observerte renten.

8. Ved beregning av den samlede endringen for hvert rentesjokkscenario skal institusjonene legge sammen alle negative og positive endringer i hver enkelt valuta. Andre valutaer enn rapporteringsvalutaen skal omregnes til rapporteringsvalutaen etter Den europeiske sentralbanks valutaspotkurs på referansedagen. Positive endringer skal vektet med en faktor på 50 % eller en faktor på 80 % for valutaer i valutakursmekanismen ERM II, med en formelt avtalt svingningsmargin som er smalere enn standardmarginen på +/-15 %. Vektete gevinster skal innregnes opp til det høyeste av a) den absolutte verdien av negative endringer i euro eller ERM II-valutaer og b) resultatet av å anvende en faktor på 50 % på de positive endringene i henholdsvis ERM II-valutaer eller euro.

9. For diskontering skal det anvendes en passende generell «risikofri» rentekurve per valuta. Denne rentekurven skal ikke omfatte instrument-, sektor- eller enhetsspesifikke kredittmarginer eller likviditetsmarginer.

---

<sup>(6)</sup> Delegert kommisjonsforordning (EU) 2024/857 av 1. desember 2023 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU med hensyn til tekniske reguleringsstandarder som spesifiserer en standardisert metode og en forenklet standardisert metode for å vurdere risikoene som oppstår som følge av potensielle endringer i rentesatser som påvirker både den økonomiske verdien av egenkapitalen og nettorenteinntektene fra institusjonens virksomhet utenfor handelsporteføljen (EUT L, 2024/857, 24.4.2024, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg\\_del/2024/857/oj](http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/857/oj)).

10. Ved vurderingen av risikoen for rentefølsomme produkter som er knyttet til inflasjon eller andre markedsfaktorer, skal det benyttes forsiktige antakelser. Disse antakelsene skal være basert på den nåværende / senest observerte verdien, på prognoser fra et anerkjent økonomisk forskningsinstitutt eller på annen allment akseptert markedspraksis og skal i prinsippet være scenariouavhengig.

#### *Artikkel 4*

### **Endringer i institusjonens netto renteinntekter**

1. Institusjonene skal i sine beregninger av netto renteinntekter gjenspeile de felles modell- og parameterantakelsene angitt i artikkel 3 nr. 2, 3, 4 og 7–10. I tillegg skal institusjonene i sine beregninger av netto renteinntekter gjenspeile de felles modell- og parameterantakelsene angitt i nr. 2–4 i denne artikkelen.
2. Institusjonene skal i sine beregninger ta hensyn til renteinntekter og rentekostnader over en periode på ett år, uavhengig av løpetiden og den regnskapsmessige behandlingen av de relevante rentefølsomme instrumentene utenfor handelsporteføljen.
3. Institusjonene skal i sine beregninger ta med handelsmarginer og andre marginkomponenter.
4. Institusjonene skal beregne endringen i netto renteinntekter ut fra en antakelse om en konstant balanse, der dens samlede størrelse og sammensetning, herunder poster i og utenfor balansen, opprettholdes ved å erstatte instrumenter som har forfallende eller prisjusterte kontantstrømmer, med nye instrumenter som har sammenlignbare egenskaper med hensyn til valuta, beløp og prisjusteringsperiode for de instrumentene som genererer de prisjusterte kontantstrømmene. Marginene for de nye instrumentene skal baseres på marginene fra nylig kjøpte eller solgte produkter med lignende egenskaper. For instrumenter med observerbare markedspriser skal det benyttes nylige markedsmarginer og ikke historiske markedsmarginer.

#### *Artikkel 5*

### **Stor nedgang**

1. En stor nedgang ved anvendelse av artikkel 98 nr. 5 andre ledd bokstav b) i direktiv 2013/36/EU skal være en nedgang i en institusjons ettårige netto renteinntekter på mer enn 5 % av dens kjernekapital som følge av en plutselig og uventet endring i rentesatser som fastsatt i et av de to sjokkscenariene i forbindelse med tilsyn, som angitt i artikkel 1 nr. 2.
2. En stor nedgang som omhandlet i nr. 1 skal beregnes på grunnlag av følgende formel:

$$\frac{NII_{shock} - NII_{baseline}}{Tier\ 1\ Capital} < - 5 \%$$

#### *Artikkel 6*

### **Ikrafttredelse**

Denne forordningen trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 1. desember 2023.

*For Kommissjonen*  
Ursula VON DER LEYEN  
*President*

## VEDLEGG

Del A: Rentesjokk  $R_{\text{shocktype},c}^-$ 

	ARS	AUD	BGN	BRL	CAD	CHF	CNY	CZK	DKK	EUR	GBP
Parallelt	400	300	250	400	200	100	250	200	200	200	250
Kort	500	450	350	500	300	150	300	250	250	250	300
Langt	300	200	150	300	150	100	150	100	150	100	150

	HKD	HUF	IDR	INR	JPY	KRW	MXN	PLN	RON	RUB	SAR
Parallelt	200	300	400	400	100	300	400	250	350	400	200
Kort	250	450	500	500	100	400	500	350	500	500	300
Langt	100	200	350	300	100	200	300	150	250	300	150

	SEK	SGD	TRY	USD	ZAR
Parallelt	200	150	400	200	400
Kort	300	200	500	300	500
Langt	150	100	300	150	300

ARS	Argentinsk peso	INR	Indisk rupi
AUD	Australsk dollar	JPY	Japansk yen
BGN	Bulgarsk lev	KRW	Sørkoreansk won
BRL	Brasiliansk real	MXN	Meksikansk peso
CAD	Kanadisk dollar	PLN	Polsk zloty
CHF	Sveitsisk franc	RON	Rumensk leu
CNY	Kinesisk yuan	RUB	Russisk rubel
CZK	Tsjekkisk koruna	SAR	Saudisk riyal
DKK	Dansk krone	SEK	Svensk krone
EUR	Euro	SGD	Singaporsk dollar
GBP	Britisk pund	TRY	Tyrkisk lira
HKD	Hongkong-dollar	USD	Amerikansk dollar
HUF	Ungarsk forint	ZAR	Sørafrikansk rand
IDR	Indonesisk rupiah		

## Del B: Kalibrering av rentesjokk for valutaer som ikke er omhandlet i del A

- 1) Institusjonene skal først beregne den daglige gjennomsnittrenten ved å samle inn en 16-årig tidsserie med daglige «risikofrie» renter, uten instrumentspesifikke eller enhetsspesifikke kredittmarginer eller likviditetsmarginer, for hver valuta for løpetidene 3M, 6M, 1Å, 2Å, 5Å, 7Å, 10Å, 15Å og 20Å og deretter beregne den aritmetiske gjennomsnittrenten for hver valuta  $c$  for alle observasjoner i tidsseriene og for alle løpetider. Resultatet skal være en enkelt verdi per valuta.

- 2) Dersom gjennomsnittrenten beregnet i samsvar med nr. 1 for de første sju årene er høyere enn 700 basispunkter, skal data fra de seneste ti årene brukes, med forbehold om tilgjengelige data. Dersom gjennomsnittrenten beregnet i samsvar med nr. 1 for de første sju årene er lik eller lavere enn 700 basispunkter, skal data fra hele tidsserien på 16 år brukes.
- 3) Parallelt, kort og langt rentesjokk per valuta skal utledes ved å anvende den relevante globale sjokkparameteren fra tabell 1 på gjennomsnittrenten beregnet i samsvar med nr. 1 og 2.

Tabell 1

**Referanseverdi for globale rentesjokkparametere**

Parallelt	$\alpha_{parallel}^-$	60 %
Kort	$\alpha_{short}^-$	85 %
Langt	$\alpha_{long}^-$	40 %

- 4) Institusjonene skal anvende et gulv på 100 basispunkter og variable tak på henholdsvis 500 basispunkter for det korte rentesjokket, 400 basispunkter for det parallelle rentesjokket og 300 basispunkter for det lange rentesjokket.
  - 5) Settet av rentesjokk per valuta skal deretter avrundes til nærmeste 50 basispunkter.
-